

in Phnom Penh

Victor Koppe Foto Olivier Middendorp

‘De regering bemoeit zich voortdurend met de rechtspleging. Wij hebben daar last van’

„Ze protesteren wel. Maar ze zouden meer moeten doen: grotere druk uitoefenen op Cambodja om het proces eerlijk te laten verlopen.”

Waar is het uw cliënt om te doen?

„Dat hij het Cambodjaanse volk zijn versie van de geschiedenis kan vertellen. Dat zijn verhaal serieus wordt getoetst. Hoe in zijn optiek de beslissingen zijn genomen. Wat de Rode Khmer beoogde. Hoe ze georganiseerd was. Welke fouten, grote fouten, er zijn gemaakt. Ik kan en mag daarover niks zeggen. Dat zal hij zelf op de zitting doen.

„Hij zal ook de omstandigheden schetsen waarmee de Rode Khmer te maken kreeg. Voorafgaand aan de inlichting van de Rode Khmer in Phnom Penh hadden Amerikaanse B-52-bommenwerpers in Cambodja meer bommen uitgeworpen dan alle geallieerde vliegtuigen in de Tweede Wereldoorlog bij elkaar.

„Doelwit was de Vietnamese Vietcong die vanuit Cambodja opereerde. Maar grootste slachtoffers waren de Cambodjaanse boeren. De infrastructuur was verwoest. Er ontstonden grote rijsttekorten. Plattelands vluchtten naar de steden. Dat de Rode Khmer stedelingen dwong naar het platteland te verhuizen om rijst te verbouwen moet mede in dat licht worden gezien.”

Bekent uw cliënt schuld?

„Voor een belangrijk deel niet. Hij bestrijdt dat de Rode Khmer uithongering als strijdmiddel gebruikte. Hij ontkent dat de organisatie uit was op massamoord. Volgens hem stond de Rode Khmer voor sociale rechtvaardigheid en verdediging van de nationale soevereiniteit tegenover aartsvijand Vietnam.

„Maar hij aanvaardt aansprakelijkheid voor een deel van wat is gebeurd. Ik kan en mag daar verder niks over zeggen. Dat zal hij zelf op zitting doen. Hij is 84 jaar. Hij weet dat hij niet lang meer te leven heeft. Hij zal niet anders verklaren dan hoe hij het indertijd zag.”

Misschien wil hij zich rechtvaardigen in het zicht van de dood?

„Als hem naar zijn beroep wordt gevraagd, zegt hij nog steeds ‘revolusionair’. Zijn oude overtuigingen heeft hij niet afgelegd.”

Wat is het belang van de inleidende zitting die maandag begint?

„Dan moet blijken hoe onafhankelijk de Trial Chamber is, de speciale rechtbank die uit drie Cambodjaanse en twee buitenlandse rechters be-

staat. Volgende week worden er procedurele afspraken gemaakt. Welk onderzoek moet alsnog worden gedaan. Welke getuigen mogen alsnog worden gehoord. De inrichting van de agenda voorspelt niet veel goeds.”

Waar doelt u op?

„Er is geen publiek debat voorzien over welke getuigen moeten worden gehoord. Geen publiek debat over het gebrekkige vooronderzoek.”

Wat als uw cliënt geen vertrouwen meer heeft in een eerlijk proces?

„Als we echt door een ondergrens zakken, stapt hij op. Hij heeft geen zin om zijn verhaal te vertellen als er toch niet wordt geluisterd. Als het proces alleen maar dient om het stereotiepe beeld van de Rode Khmerperiode van een juridisch stempel te voorzien. Waarom zou je hoogbejaarde verdachten na zoveel jaar willen berechten als het niet om waarheidsvinding gaat?

„Je kunt een 84-jarige man natuurlijk veroordelen zonder dat hij heeft meegewerkt. Grote stappen, snel thuis. Dat is onze angst. Dan maak je van het proces een farce.”

Hoe staat het met de geestelijke en lichamelijke gesteldheid van uw cliënt?

„Fysiek is hij fragiel. Lopen met een stok kost hem moeite. Hij heeft liever dat we in zijn cel met hem praten dan in de spreekkamer twintig meter verderop. Mentaal is hij sterk. Maar hij kan zich niet langer dan een paar uur concentreren. Hij slaapt veel. Hij doet wat mannen van die leeftijd doen: wat lezen, af en toe radio luisteren. Niet veel meer.”

Zit het Cambodjaanse volk op dit proces te wachten?

„Ik denk het niet. De grote meerderheid heeft het Rode Khmerregime niet meegemaakt. Recentelijk is een enquête gehouden: negen op de tien Cambodjanen weten niet wat er tussen 1975 en 1979 in hun land is gebeurd. Dat geldt ook voor de straatverkoper in Phnom Penh die het boek van Pol Pot aan toeristen slijt. Hij heeft geen idee wie Pol Pot was of waar het boek over gaat.

„Misschien speelt de boeddhistische cultuur een rol die zich verzet tegen te veel aandacht voor het verleden. Misschien gaat het tribunaal meer leven nu het proces tegen de vermeende leiders begint. Voor nabestaanden van de vele slachtoffers is dit proces wel degelijk buitengewoon belangrijk. Duizenden hebben zich als civiele partij in het proces gevoegd.”

Koppe betrokken bij alle terrorismezaken

Victor Koppe (Utrecht, 1964) is **strafrechtadvocaat** en sinds 1998 partner bij het advocatenkantoor Böhler, dat werd opgericht door zijn ex-vrouw Britta Böhler (1960).

Koppe studeerde rechten aan de Universiteit Utrecht en aan de University of Virginia School of Law in de Verenigde Staten. Hij houdt zich vooral bezig met **financiële strafzaken, terrorismezaken en uitleveringszaken**.

Het kantoor van Koppe en Böhler was de afgelopen jaren bij alle terrorismezaken betrokken die Nederland heeft gekend. Ze kwamen op voor de belangen van verdachten in de eerste terreur-

zaak, de zogeheten Jihad-zaak in Rotterdam, en de groep verdachten uit Utrecht. Ook **Samir A., Nederlands bekendste ‘jihadist’, was hun cliënt**, net als Outman Ben A., medewerker van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Hij zou informatie hebben gelekt naar radicale moslims die door de dienst in de gaten werden gehouden.

Ook de zaak van Mohammed B. werd Koppe en Böhler, kort na **de moord op Theo van Gogh** (2004), aangeboden. Ze moesten zijn zaak weigeren wegens mogelijke conflicterende belangen met een cliënt die zij toentertijd al bijstonden.

Advertentie

nrc lux > zomervoordeel

Psychiaters en strafpleiters onder de loep

In de serie *Kijken in de ziel* portretteert televisiedocumentairemaker en interviewer Coen Verbraak een aantal Nederlandse toppsychiaters en topstrafpleiters. Dit levert fascinerende en opvallend openhartige gesprekken op. Het gaat niet alleen over hun vak, maar ook over henzelf. NRC Lux bundelt de twee mooiste seizoenen van deze boeiende serie. Winnaar van De Zilveren Nipkowschijf 2010, de prijs van tv-critici voor het beste Nederlandse televisieprogramma.

Kijken in de ziel – Psychiaters

Psychiaters zijn de speleologen van de menselijke geest. Ze kennen de weg in de krochten van de ziel, in het gangstelsel van onze diepste verlangens, angsten en emoties. Wat zijn emoties eigenlijk? Hoe ontstaat een depressie? En wat nu als ze zelf door het bestaan op de proef gesteld worden?

Kijken in de ziel – Strafpleiters

Nederland telt zo'n vijfhonderd strafrechtadvocaten. Zijn het letterlijk advocaten van kwaai zaken, gewetenloze graaiers in maatschappij? Of vormen ze juist het broodnodige tegenwicht op de weegschaal van Vrouwe Justitia? Hoe ver gaan ze in het contact met hun cliënten? En kun je eigenlijk een spin verdedigen zonder in zijn web verstrikt te raken?

nrc lux > zomervoordeel

- > Tijdelijk geen verzendkosten
- > Veel exclusieve producten
- > Voor een heerlijke zomer
- > Grote kortingen en veel cadeaus!

Pakket van 4 dvd's van 41,90 voor **25⁰⁰**

nrcflux.nl/zomervoordeel